

Ευζωία και αστικό πράσινο: Μια μελέτη των πάρκων τσέπης της Αθήνας

Γιάννης Σωτηρίου, Γιώργος Δικμάνης – Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Εργαστήριο Αστικής Γεωγραφίας "Αόρατες Πόλεις"
giannisotiriou15@gmail.com giannisotiriou15@gmail.com, gdikmanis@gmail.com

Εισαγωγή

Η σχέση απουσίας κοινωνικών σχέσεων και η υποβάθμιση της φύσης συνυφάνεται με την έλλειψη ευζωίας. Οι ποιοτικές μέθοδοι των ερωτηματολογίων αποτυγχάνουν να αναδείξουν τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας. Τα πάρκα τσέπης ως κομμάτι του αστικού πράσινου ενώ στοχεύουν στην αύξηση της ευζωίας, όπως αποτυπώνεται σε "ποιοτικές" έρευνες, μην περιλαμβάνοντας τους κατοίκους στο σχεδιασμό και τη διαχείρισή τους, δεν επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Η λυσιτέλεια στα παραπάνω προσφέρεται μέσα από τη διαβούλευση των από τα κάτω ώστε να καλύπτει διαρκείς ανάγκες τόσο για πράσινο όσο και για τη δημιουργία μια κοινότητας-γειτονιάς που θα αγκαλιάσει το πάρκο αφομοιώνοντάς το στο οικοτοπίο της πόλης.

Θεωρητικό Πλαίσιο

- Ο δημόσιος χώρος οδηγεί στην ικανοποίηση μιας σειράς αναγκών η οποία συναντάται στα αστικά πάρκα και πιο συγκεκριμένα είναι η πρόσβαση στην φύση, η κοινωνική αλληλεπίδραση, η πρόσβαση στη δημόσια δράση, το παιχνίδι, και οι ευκαιρίες συλλογικών δράσεων από τα κάτω.
- Δικαίωμα στην Πόλη: Η χωρική διάσταση της πόλης υπερβαίνει τη συσσώρευση και την ανταλλακτική αξία, επιπλέον ο χώρος είναι τόπος συνάντησης ανθρώπων από διαφορετικά κοινωνικά-ταξικά υπόβαθρα οι οποίοι αγωνίζονται για τη συνδιαμόρφωση της πόλης.
- Σχέση ευζωίας-φύσης, προσπάθειες μέτρησης ευζωίας και χρήση του πράσινου ως δείκτη ευζωία.
- Δημιουργία Πάρκων Τσέπης ως στοχευμένες παρεμβάσεις στις μεγαλουπόλεις, σκοποί και αντίκτυπος στον χώρο.

Περίπτωση Μελέτης

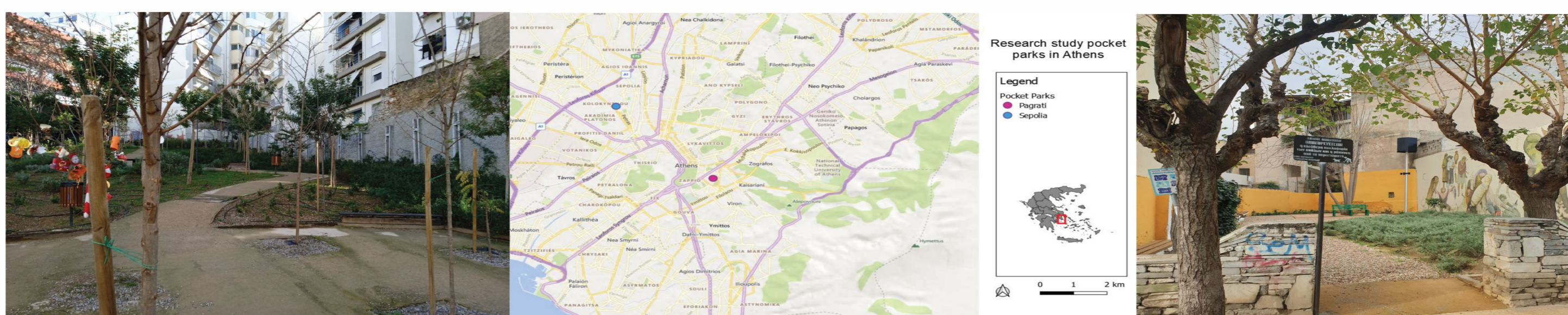

Μελέτη Πάρκων Τσέπης Παγκρατίου & Σεπολίων:

- Διαφορές ως προς τους άξονες μεγέθους και επισκεψιμότητας.
- Συγκρίσεις ως προς την αποτίμηση του αντίκτυπού τους πάνω στους άξονες του πράσινου και της συμβολής στην ευζωία -από τους ίδιους τους κατοίκους.
- Θετική η αποτίμηση των πάρκων τσέπης ως προς την ίδια την ύπαρξή τους, αρνητική ή ουδέτερη ως προς την επιτελεστική λειτουργία τους στην κοινότητα, τον τρόπο δημιουργίας και τη συμμετοχή της κοινότητας τόσο στην υλοποίηση όσο και στη λειτουργία τους.
- Προβληματισμοί ως προς την επιλογή βλάστησης.

Μεθοδολογία/Σχεδιασμός της Έρευνας

Βιβλιογραφική και επιτόπια έρευνα στους υπό διερεύνηση χώρους. Επιλέγουμε τις ποιοτικές μεθόδους έρευνας, που μπορούν να διερευνήσουν καλύτερα τα νοήματα και τις σχέσεις μεταξύ της ευζωίας και των μικρών θυλάκων πρασίνου σε συνάρτηση με τους επισκέπτες τους. Ημιδομημένες συνεντεύξεις σε βάθος, πρόσωπο με πρόσωπο για τη συλλογή δεδομένων -εμπειρίες των συμμετεχόντων-, επιτόπια παρατήρηση -επισκέψεις σε τακτική βάση.

Συμπεράσματα και Μελλοντική Έρευνα

- Ο μικρός αριθμός τόσο των πάρκων τσέπης όσο και η απουσία κεντρικού σχεδιασμού στη τοπογραφία δε συνάδουν με τον αστικό βελονισμό.
- Οι στοχευμένες μικρές επεμβάσεις θα έπρεπε να γίνουν έπειτα από διαβούλευση σε τοπικό επίπεδο (γειτονιάς, ευρύτερης γειτονιάς) ώστε να ενταχθεί στην ζωή των κατοίκων, να δημιουργήσει κοινοτικούς δεσμούς εντός της γειτονιάς, να έχει το μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο σε επίπεδο ευζωίας των κατοίκων.
- Η ευζωία σχετίζεται μεταξύ άλλων με την κοινότητα και το αίσθημα του συναποφασίζεω (συμμετοχικότητα)
- Το πάρκο τσέπης ως ιδέα δύναται να αποτελέσει εφελκυστικό συμμετοχής της γειτονιάς στα κοινά, να αυξήσει την ευζωία -μέσω της συμμετοχής στα κοινά, όχι μόνο με όρους πρασίνου-, να επιτελεί τον πυρήνα κοινωνικότητας και δημοκρατικότητας της γειτονιάς.

Βιβλιογραφία/Πηγές

- .Bookchin, M., (1992). Urbanization Without Cities, The Rise and Decline of Citizenship, Black Rose Books, Montreal/New York.
- .Heynen, N., Kaika, M., Swyngedouw, E., (2006). In the Nature of Cities - Urban Political Ecology and The Politics of Urban Metabolism.
- .Kallis, G., Kostakis, V., Lange, S., Muraca, B., Paulson, S., & Schmelzer, M. (2018). Research on Degrowth. Annual Review of Environment and Resources, 43(1).
- .Lefebvre, H., (2007). Δικαίωμα στην Πόλη, Κουκίδα, Αθήνα.

2° ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Κατανοώντας και αλλάζοντας την πόλη:
Δημόσιος Χώρος & Περιβάλλον
Ανισότητες & Δημοκρατία

<https://www.participatorylab.org/>